

АСТРЯБ Матвій Григорович (01. 08. 1843, с. Висова Горлиц. пов. Галиц. Лемківщини, нині Польща — 18. 01. 1925, м. Лубни, нині Полтав. обл.) — педагог, історик-краєзнавець, архівіст. Батько [О. Астряба](#). 1866 після закінчення 4-го кл. псаломницького училища пішки помандрував до Києва, де був зарахов. до 5-го кл. гімназійного учнів. пансіону. Закін. історико-філол. факультет Університету св. Володимира (1873). Працював репетитором, зокрема сина першого ректора цього університету М. Максимовича. Викладав у 1-й Київ. та Глухів. г-зіях, згодом у гімназіях Кутаїсі (1874–80) та Єкатеринодара (нині Краснодар; 1880–93). Вийшовши у відставку, проживав у Лубен. повіті. Через матеріал. скруту повернувся на пед. роботу: 1904–10 — вихователь у Полтав. пансіоні-притулку. Актив. співроб. Полтав. губ. вченої архів. комісії, 1906–10 — її бібліотекар. Опублікував низку дослідж., переважно з історії Лубенщини. 1906 брав участь у перевезенні до Полтав. природничо-істор. музею зібрання К. Скаржинської, уклав опис її архів. документів. Після 1917 займався охороною архівів Лубенщини, працював над упорядкуванням архіву Мгарського монастиря. Був чл. лубен. філії Укр. наук. товариства при ВУАН. Останні роки життя присвятив археогр. роботі та укладанню істор. нарису м. Лубни, що залишився неопублікованим.

Основні праці

Старая Полтавщина // Тр. Полтав. ученої архив. комиссии. 1911. Вып. 8; Население Малороссии по ревизии 1729 г. и 1764 г. // Там само. 1912. Вып. 9;

Старшина Лубенского полка в 1777 г. // Там само; Земли церковей Лубенского Духовного Правления в 1878 г. // Там само. 1913. Вып. 10; Столетие Лубенского высшего начального училища // Там само. 1914. Вып. 12; Лубенский монастырь // Там само. 1915. Вып. 13; Войсковая и городовая старшина в Малороссийских полках 1725 г. // Там само. 1916. Вып. 14; Мгарский монастырь // Полтавские епархиальные ведомости. 1918.

Рекомендована література

1. Павловский И. Ф. Краткий биографический словарь ученых и писателей Полтавской губернии с половины 18 века. П., 1912;
2. Грушевський М. М. Г. Астряб. Некролог та автобіографічна записка // Україна. 1926. Кн. 6;
3. Ванцак Б. С. Сторінки життя та діяльності М. Г. Астряба // Архів. зб. на посвяту 90-річчю Полтав. вченої архів. комісії. 1903–1993. П., 1993;
4. Зленко Г. Д. Призабута автобіографія М. Г. Астряба // Там само;
5. Чиркова М. Ю. М. Г. Астряб. Лубенські архівна та бібліотечна справи в Україні доби визвольних змагань (1917– 1921 рр.). К., 1998;
6. Ванцак Б., Коваль О. Астряб Матвій Григорович // Українські архівісти. Біобібліогр. довід. Вип. 1 (19 ст. – 1930-ті рр.). К., 1999.

[В. А. Короткий](#)

Бібліографічний опис:

Астряб Матвій Григорович / В. А. Короткий // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-44553>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).